

и с нашето Възраждане (напр. сравнението на Пасиевата история с труда на Вацлав Витек „Добра земя, тоест Чешка земя“). Централно място в раздела заема делото на първите чешки възрожденици Йозеф Добровски, Йозеф Юнгман, Павел Шафарик, Франтишек Палаши, Франтишек Челаковски. В него преобладават категориите филологизъм, славизъм, историзъм, фолклоризъм. Очертани са преходът към предромантизма и неговите характерни черти, както и чешкият и славянският романтизъм, съпроводени от анализ на творчеството на Ян Колар, Карел Хинек Маха, Йозеф К. Тил, Карел Я. Ербен и др. Отделни глави са посветени на зараждането на реализма в чешката литература (творби на Йозеф К. Тил, Божена Немцова, Карел Хавличек-Боровски); на същността на алманаха „Мая“, създаден след падането на Баховия абсолютизъм през 1859 г., съдържанието му, както и творчеството на неговите участници.

В произведенията на чешките писатели през 70-те години се открива и българското присъствие — като тема и образи (в творби на Сватоплук Чех и Емиша Краснохорска, В. Халек и Каролина Светла). Подробно е разгледано и творчеството на Ян Неруда, отразяващо нов елч в критическия реализъм.

Третият раздел „Литература между две епохи“ (80-те години на XIX век до 1918 г.) представя утвърждаването на реализма в чешката литература, на чешкия декаданс. Разгледани са произведенията на цяла плеяда чешки автори като Я. Врхлик, Св. Чех, Я. Неруда, Ф. К. Шалда, Ан. Сова, О. Бржезина, П. Безруч, Фр. Шрабек, К. Томан, Я. Хашек, Ст. К. Нойман, братя Чапек и др.

Всеки раздел е съпроводен от бележки по текста, библиографска справка за цитираните автори и използваните трудове. Учебникът „История на чешката литература“ е снабден с библиографски бележки за отделните писатели, хронологически таблици, както и с именен показалец.

Безспорен е фактът, че „История на чешката литература“ е изискала от своите създатели задълбочено и подробно изследване на многообемна научен материал по проблемите и въпросите на вековната история на чешката литература. Написването на учебника се е нуждало и от оценъчен и аналитичен подход към огромното море от факти и литературни явления. Иван Павлов и Величко Тодоров с вешина и научна ерудираност са прочуили и обработили източниците на чешката литература. Учебникът „История на чешката литература“ има всички достойнства да бъде едно полезно издание за студентите по славянска филология, както и за всеки, който се интересува от славянските литератури.

Емилия Н. Стаматова

„ФИЛОЛОГИЧЕСКАЯ ГЕРМЕНЕВТИКА“

от Г. И. Богин. Калинин, 1982

Скромната по обем, но затова пък достатъчно интересна като проблематика книга на Г. И. Богин „Филологическая герменевтика“ представлява първи, макар и не съвсем разгърнат опит за съз-

даване на марксистка херменевтика. Херменевтика, стремяща се да преодолее цялото стълпотворение от неокантиантски, дилетантски, феноменологически, екзистенциалистски тенденции и въз основа на диалектическия и историческия материализъм да изгради цялостната методологическа теория за разбиране и тълкуване на текста. Изследването на Богин не представлява обстоен критически анализ на историята на херменевтиката, нито пък на съвременното ѝ състояние в западното философско и хуманитарно мислене. Критическите бележки и възражения на автора се ограничават в обхвата, максимално синтетично и концептуално проследяване само на основни моменти от историята на филологическата херменевтика.

Достоинството на представяната работа може да се потърси в друга посока — тя действително не е отричащо-цигираща, а преди всичко преосмислящо-конституираща. Стремекът ѝ е да изгради основите, да маркира методологическите подстъпи към една нова марксистка херменевтика. Книгата на Богин по своята концептуална същност и идейна насоченост е косвено, потенциално противопоставяне на западногерманската херменевтика, която авторът открито определя като ахерменевтична. Стремекът да разберем, тълкуваме и представим максимално адекватно текста на изследването ни кара да изпитаме върху собствения си гръб цялата сложност на проблемите, поставени в него. Същият този стремеж ни кара волю-неволю да използваме един от основните постулати на херменевтичната процедура, който се състои в обръщане към „авторитета на традицията“. Това на практика означаваше да се даде отговор на въпроса, как традицията се проявява във всеки феномен на съзнанието, как тя се обективира в текста, как съвременното мислене се свързва с насоките и резултатите от мисленето на предходните поколения. Ето как формулира този верен по същността си и непредвзвикващ възглед принцип „доайенът“ на западногерманската херменевтика Х. Г. Гадамер в „Истина и метод“: „Самото разбиране трябва да се разглежда не толкова в качеството на акт на субективност, колкото в качеството на включване в съществуването на традицията, в която миналото и настоящето постоянно се опосредствуват. Именно това трябва да бъде изведено в херменевтичната теория, в която прекалено преобладава идеята за процедура и метода.“ Следвайки тези разсъждения, можем да кажем, че не ще разберем правилно представяната книга, ако не я ориентираме и съотнесем с традицията, чийто плод се явява тя. Само тогава ще можем да обясним правилно привидния парадокс, по силата на който Богин обвинява създателя на съвременната философска херменевтика в ахерменевтизъм.

В изследването на Богин немският опит присъствува, но фундаментално преосмислен върху различни от немските философско-методологически позиции. За да разберем това конституиращо преосмисляне, трябва да сме наясно какво то преосмисля, т. е. на какво се опира и на какво се противопоставя.

Още в самото начало Богин фиксира точно предмета на своето изследване. За него „филологическата херменевтика е научна дисциплина, изу-

чаша процесите на разбиране на текста". Той не свежда акта на разбиране до някаква строго регламентирана процедура, а разглежда разбирането като съвкупност от сложни процеси, при това в голяма степен интерсубективни, стремежи се да анализира протичащото на тези процеси, да потърси тяхната логика. Имайки предвид, че въпросът за същността на разбирането на текста е един от най-трудните във филологията, Богин не се ограничава само с някакво единствено и твърдо определение. „Диалектическият подход — пише той — към такова понятие като „разбирането“ изисква и разширяване на определението, и разглеждане на това понятие в неговия исторически и съответно логически процес на образуване.“ Той търси предели определения на разбирането, такива, които, без да се явяват „твърди“ и „окончателни“, позволяват само да се отграничи предметът на изследване от други — в частност от мисленето, съзнанието и знанието. За него „разбирането е процес на постигане на смисъла на текста, усвояване на чуждите преживявания, мисли и решения, предметени в текста, движение към знание, произходство на знание (без само то да е знание)“.

Още в първата глава изследователят формулира ясно и открито методологическите позиции, от които подхожда към поставения проблем. Филологическата херменевтика може да се изгражда, развива и изучава само като се има предвид, че разбирането изобщо и разбирането на художествените текстове в частност е „един от моментите на отражение на действителността, един от компонентите на тази изключително сложна системомисловна дейност на хората, благодарение на която отражението съхранява своята обективност даже в условията на много голяма опосредстваност на процеса на отражение“. Разбирането е дейност, присъща само на човека, защото се основава на неговата способност да използва езика като знакова система. „Самият текст закрепва в езикови форми модела на отношенията от действителността и по-точно закрепва усвояването ѝ от човека.“ Авторът приема и разглежда това усвояване само като един от моментите на човешко усвояване на действителността наред с предметно-практическото, научното, художественото и т. н.

С това свое разбиране Богин решително се противопоставя на съвременната западна херменевтика, за която разбирането на текста е единствено възможният начин за усвояване на битието. Той отбелязва, че както всяко усвояване на действителността, така и усвояването на съдържателността на текста (разбирането) се стреми към истинност, а това естествено и закономерно субективизира в значителна степен тази дейност. Според Ленин в основата на субективността стои „стремежът да се унищожи разрывът между отражението и неговия обект“. Самият процес на разбиране е сложен процес на отражение на предметната в текста действителност и същевременно на предметената в него човешка субективност. Следователно процесът на разбиране не се свързва само с усвояване на съдържателността на текста, той се свързва и с усвояване на човешката субективност, възлътена в текста. Самият акт на разбиране е не само субективен, той същевременно е и интерсубективен, защото отразява не само опред-

метената в текста обективна действителност, но и отношението между субекти (автор и възприемател-тълкувател). Неслучайно още Фр. Шлегел защитава, а след него Шлайермахер доразвива в цялостна система възгледа „да разберем автора по-добре, отколкото той сам себе си е разбрал“.

В изследването си Богин държи сметка за интерсубективния характер на разбирането и тълкуването, но го разглежда в рамките на диалектико-материалистическото субектно-обектно отношение. „Разбирането е момент от предметно-практическото отношение на субекта към обекта и разбирането на текста не е огледално-точно претражение на информацията от главата на автора в главата на разпращащия текста човек. Тук има място сложното взаимодействие на субективностите на продуцента и реципиента, обусловено в крайна сметка от обществено-исторически причини.“

С това схващане авторът косвено се противопоставя на представителите на съвременната буржоазна херменевтика, които всячески се стремят да превърнат субектно-обектното отношение на основния философски въпрос в отношение само между субекти и да го превърлят изцяло в интерсубективната сфера. Типичен пример в това отношение са Хайдегеровата онтология и интерпретационна методология и Гадамеровата универсална херменевтика, които се градят върху философските основи на субективния идеализъм.

В изследването си Богин разглежда рефлексията като родово понятие по отношение на разбирането, а самото разбиране като организирателност на рефлексията. Следователно, за да достигнем до максимално адекватно разбиране на текста, трябва да се учим на рефлексия, а това е една от задачите на филологическата херменевтика. Разбирането според автора има за своя крайна цел постигане на предмета в неговата качественa определеност, в цялата негова съдържателност. „Съдържателността на текста — пише той — включва в себе си съдържанието на авторското субективно отражение на обективната действителност, интересубективните и личностни смисли и социалната същност на съобщаването. Както при всяко усвояване субектът на разбирането е активен при взаимодействието с обекта, в даления случай — при взаимодействието със съдържателността на текста. Затова съдържателността на текстовете е исторически променлива, а разбирането им — диалогично.“

Самото понятие „разбиране“ се използва от Богин за означаване и на процеса на разбиране, и на стремежа да се разбере, и на резултатите от разбирането, и на способността или готовността да се разбере. Основен момент за него обаче се явява преди всичко процесът на разбиране, който стои и в центъра на представяната работа. Водеща за изследователя е Ленинската мисъл, формулирана във „Философски тетрадки“: „Не трябва да се разбира извън процеса на разбиране.“ Всяко не осъзнаване и пренебрегване на процеса на разбиране според автора създава превърната форма на разбиране — епифеноменално разбиране, чийто произход и същност се оказват неясни и замаскирани. Завършващият рефлексивен акт поставя пред всеки възприемател въпроса: „Какво аз разбрах?“, а отговорът на този въпрос трябва да разкрива в своите определения процеса на соб-

ственото си формиране. „Завършващата рефлексия след прочита на цялото литературно произведение е рефлексия на големия опит, възникнал в процеса на възприемане, разбиране, смислообразуване, нарастване на смисъла, при което този опит се натрупва именно в процеса на действие с множество последователни и логически взаимнообусловени микрореконструкции.“ Богин с основните наблюдения на една от същностите характеристики на действителното разбиране — това, че то за разлика от епифанемалното държи сметка за процеса на собственото си формиране.

Сложността и диалектиката на процеса на разбиране на текста се заключават според Богин в това, че колективният опит се насочва към текста във форма на индивидуално усилие с цел усвояване на неговата съдържателност, която при това е също общественозначима. Преодоляването на тази сложност и осмислянето на диалектиката на този процес е призвана да осъществи марксистката филологическа херменевтика — науката, изследваща разбирането на текстовете и дейността, съпровождаща този процес.

Във втората глава на своята книга авторът прецизно разграничава разбирането като умствена дейност от знанието, мисленето и съзнанието, а в третата анализира статуса на филологическата херменевтика като научна дисциплина. Той вижда крайната и социална цел в улесняването на човешката комуникация, в успешното преодоляване на възможните разрыви в разнообразните херменевтични ситуации, в които попада човек при рецепция на речевите произведения на човешката култура. Според него „именно в текста, а не в езиковата система е определена човешката субективност“. Това схващане според нас отразява една реалност, която често се пренебрегва в интерпретациите. Езиковите значения на дадена езикова система се конкретизират и реализират само и единствено чрез смисъла, който придобиват в даден речев акт или текст в хода на комуникацията. Така смисълът се свързва здраво с предметеността в текста човешка субективност и става неин носител и изразител. На тази основа в работата се разглежда и трактовката на понятието текст. Най-широкото негово разбиране се свежда до това, че „текстът се схваща като общо название за продукт на човешката целенасочена дейност, т. е. като материален обект, в генезиса на който е взела участие човешката субективност. При тясна трактовка текстът се схваща като произведение на речта.“ Стремейки се да постави основите на нова марксистка херменевтична методология, авторът обхваща процесите на създаване и разбиране на текста с възловите за марксистката философска категории предметване и разпредметване. Според Богин при прехода към духовно, още по-тясно — към художествено производство, още по-тясно — към производство на художествен текст се запазват отношенията, съдържащи се в споменатите категории. В изследването той разглежда текста като една от формите за опредметване на отразяващата действителността човешка субективност и съответно самия процес на разбиране като една от формите за усвояване (разпредметване) на опредметената в текста посредством човешката субективност действителност.

Едно кратко проследяване на някои от основните постулати на съвременната западна херменевтика би ни убедило, че с тези свои позиции Богин отново и изцяло ѝ се противопоставя. Според нея разбирането не е специфичен вид човешка дейност, включваща в себе си споменатите по-горе субектно-обектни категории, а изначален битиен способ на самия човешки живот, начин за изразяване на човешкото битие в неговата цялост. За западната херменевтична традиция разбирането и тълкуването на вербалните образувания (текстовете) и само на тях е единствено възможният път за усвояване тайните на „истинското битие“. Само този акт може да разкрие дълбинните смисли на феномените на човешкото съществуване, които получават самосъзнание само в езика и посредством езика. Това разбиране лежи в основите на Хайдегеровата онтология, според която езикът е „висша изjava на битието“, „изявено събитие“, „дом на битието“, а херменевтиката е единственият естествен способ за проникване в неговите тайни. Тази мистификация тръгва от Кантовия трансцендентален метод, като същевременно твърде свободно и не съвсем отговорно спекулира с него. Основна цел на Кантовата трансцендентална философия, развита в „Критика на чистия разум“, е изследването на човешките познавателни способности. Те от своя страна са пряко свързани с процеса на разбиране, който предхожда и обуславя познанието. Самото разбиране е акт, присъщ само на човека, доколкото само той може да си служи с езика като знакова система.

Хайдегер изхожда от Кантовото разбиране, но „фундаменталната си онтология“ той създава чрез подмяна на Кантовия тезис. Кантовата характеристика на трансценденталното познание със своята насоченост не към предметите, а към възможността и способността те да бъдат познати според Хайдегер е насочена не към съществуващото, а към понятията, определящи битието на съществуващото. Оттук следва изводът, че Кантовата трансцендентална философия е не теория на познанието, а онтология. Така Хайдегер подменя Кантовия тезис и на тази основа строи своята онтология. Понятията, към които тя е насочена и които определят битието на съществуващото, се vyplъщават и изразяват чрез езика. Хайдегер го онтологизира, като му придава значението на историческа субстанция. В неговата философия езикът е нещо трето, в което човешките „аз“ и „ти“ могат да се разберат и затова той е основан на битието, по отношение на което човек е нещо зависимо и вторично. „Езикът е дом на битието — пише Хайдегер — в неговата обител живее човек.“ Тези позиции са определящи и за Хайдегеровата интерпретационна методология. Според нея „поезията е словесно сътворяване на битието“. Чрез поетическото слово съществуващото се въздига до същността си и става известно като съществуващо. Следователно същността на езика „като най-висша изjava на човешкото битие“ трябва да се разбере чрез същността на поезията. Това означава в поезията да се търсят „изначалните истини“ за човешкото битие. До това се свеждат и основните изисквания на Хайдегеровото тълкуване. Типичен пример в това отношение са неговите интерпретации на различ-

ни стихотворения и особено тълкуването му на пете Хьолдерлинови тези в статията „Хьолдерли и същността на поезията“.

Хайдегеровата херменевтична традиция намира днес своето продължение в Гадамеровата „универсална“ херменевтика, за която езикът е също „творяща и произвеждаща сила“. Новото е, че Гадамер още по-мистифициращо се опитва да примери и обвърже Хайдегеровата онтология и Хегеловата диалектика в единна онтологична херменевтика, което на практика е невъзможно, тъй като двете философски системи са диаметрално противоположни.

На изложените възгледи за същността и ролята на разбирането и тълкуването излязо се противопоставя разглежданият по-горе методологически подход на Богин.

В центъра на субектно-обектното отношение, свързано с процеса на разбиране, той поставя субективната човешка дейност. Нейната цел обаче не е постигане на собствената си човешка субективност и екзистенциалност, а постигане на адекватно и истинно разбиране и съответно познание. Според автора, „за да бъде истински научна дисциплина, филологическата херменевтика трябва да представи разбирането като процес на дейност и да установи оптималното положение на човека в този процес“. Индивидът може да заема различни отношения към самия процес на разбиране. Тези отношения се проявяват като различни неговии позиции в дейността на разбиране. Богин говори за три такива позиции. Първата е относително външна по отношение процеса на разбиране и е свързана с изследването на този процес и натрупване на знания за него. Втората е практическа или вътрешна по отношение процеса на разбиране. В нея този процес се осъществява непосредствено. В зависимост от практическата си насоченост той може да се реализира като познавателен, евристичен, ориентационен и т. н. Третата основна позиция, която човек може да заема в процеса на разбиране, е обучаващо-рефлексивна. Целта ѝ е да научи на рефлексия други индивиди. С това тя се явява своеобразен мост между първите две позиции.

Известен приоритет по своето значение има първата (изследователската) позиция. Тя се явява до голяма степен определяща по отношение на другите две, затова авторът се спира само на нея, като разглежда пет въпроса, съставляващи нейното ядро. Богин споменава, че всеки един от тези въпроси, както и останалите две основни позиции в херменевтичната дейност ще бъдат обект на отделни пособия, влизайки в серия, по отношение на която представяната книга се явява общ увод.

Първият от петте въпроса, към който изследователът насочва вниманието си, е свързан с типологията на разбирането. Тя търси основания в различните стратегии на разбиране, проявяващи се в различните херменевтични ситуации. Той разглежда три йерархично разположени основни типа на разбиране: 1) семантизиращо — насочено към „декодиране“ на знаковите функции на текстовите единици; 2) когнитивно — насочено към усвояване съдържателността на познавателната информация, дадена в същите тези единици; 3) смислово — разбиране, при което средствата

за пряка номинация се проявяват не като знакови образувания, а като асоциати от друг род (разбиране, при което текстът от значещ се превръща в значим).

Според автора под термина „разбиране на художествения текст“ обикновено се имат предвид различните комбинации на тези три основни типа, като идеалният случай представлява цялостният им синтез. Крайният извод на изследователя е точен и основателен — при рецепцията на вербален художествен текст ролята на семантизиращото и когнитивно разбиране е съществена, но „спецификата на разбирането на такъв текст се определя именно от участието на смисловото разбиране“.

Вторият въпрос, на който Богин се спира, е свързан с границите на разбирането. Това е проблем, породен от стремежа разбирането да се осъществи като всеотнасно, което е и един от принципите на диалектичната логика. „Тезисът на метафизическия ахерменевтизъм „Всеки разбира по своему“ — пише Богин — е мистифицираща представа на действителния факт, че към всестранността на разбирането човек подхожда чрез усвояване на границите на разбирането.“ Изследователът не игнорира този проблем, а успява да схване неговата логическа същност и да го формулира ясно и конкретно. „При разбирането на текста се проявяват в сложно взаимодействие границите на съдържателността на текста и границите на опита на реципиента, в резултат на което се очертава обектна на разбирането, т. е. границата на разбирането.“ Тази граница е исторически обусловена, защото и самият човек е обществено-историческо същество. Тя зависи и от редица други фактори, за които Богин не говори и които са обект на много сериозно внимание от страна на западногерманското рецептивно литературознание. Благодарение на тези фактори и на историческата си обусловеност разбирането на един и същи текст много често поражда различни смисли. Процесът на пораждаване на смисъл от своя страна е пряко свързан с техниките на разбиране, а това е третият проблем, към който насочва вниманието ни изследователят.

Предя да разкрие възгледите си за възможните херменевтични техники, той прави следните отговорки. Първо, че няма единна техника за разбиране. Второ, в реалния процес техниките на разбиране съществуват съвместно и си взаимодействуват. Трето, използването им става безсъзнателно и само при възникване на неразбиране те започват да се осъзнават. Според Богин нито една херменевтична техника не може да се универсализира в изследователската позиция на херменевтичната дейност. Той обвързва възможните техники с типовете разбиране. При семантизиращото разбиране е най-общо приложима техниката на декодиране, при когнитивното — техниката на ситуационна интериоризация на контекста (контекст на догадка), също и техниката на съединяване и активизиране в текста значения. Смисловото разбиране предполага едно особено разпредместване на средствата на текста, корелативни със смислите и при това нетъждествени на средствата за пряка номинация. Смисловото разбиране като най-високо стоящо в типологичната йерархия предполага и реактивация на миналия опит и пре-

концентрация, свързана с абстрахиране от мислите и чувствата, неотнасящи се към съдържанието на разбираия текст.

Всички техники на разбиране са рефлексивни, а самото им използване е един от моментите на рефлексивна организация, която стои в основата на процеса на разбиране. Това е наложило необходимостта от максимално сбита, но затова пък достатъчно целенасочена характеристика на рефлексията като основа на разбирането. Понятието „рефлексия“ се употребява от Богин в значението, въведено от Джон Лок, според когото това е „наблюдение, на което умът подлага собствената си дейност и способите за нейното проявление“. Авторът анализира рефлексията като „фактор на дейност, от който зависи какви именно субективни реалности (реалности на съзнанието) ще бъдат видени в текста в условията на смислово разбиране. Рефлексията се състои от актове, в които съдържателността на текста става постигаема, т. е. подаваща се на усвояване. Очевидно разбирането изразява от рефлексията на действителността, изразявана в текста, и се проявява като усвоя-

ване на тази действителност.“ Това виждане свързва разбирането с човешката практика и отново съвсем пряко се противопоставя на западната херменевтика.

Последният съществен за изследователската позиция въпрос според автора е самият процес на разбиране. Неговата характеристика включва в себе си казаното не само по предхождащите го четири въпроса, но и казаното в цялата книга. По този начин дори чрез композицията на отделните части Богин е обосновал още веднъж логиката на своето изследване. „Филологическата херменевтика е научна дисциплина, изучаваща процесите на разбиране на текста“ — гласи първото изречение на книгата. В изучаване процеса на разбиране филологическата херменевтика вижда своя предмет, в процеса на разбиране тя сменя и цялата си проблематика, намирайки в него собствените си научни основания, които тепърва трябва да бъдат сериозно изследвани от марксистката филологическа наука.

Запрян Козлуджов

SOMMAIRE

Pirine Boïadjiev — La chant non fini de Ivan Vazov	3
Stéfan Tchirpanliev — Idée et histoire créatrice des „Mémoires sur les insurrections bulgares“	12
Siméon Hadjikossev — Contribution à la poétique du premier modernisme bulgare (Cyrille Christov et Peyo Yavorov)	23
Katia Yaneva — „Cet étrange amour humain“ (les poèmes satiriques de Dobri Jotev)	33
Valentin Anghélov — Le Panesthétisme	49
Maya Ivanova — Le temps — manière d'usage dans le roman européen occidental	58
Guéorgui Gatchev — (Moscou) — De la figuration nationale dans la poésie russe	76

Communications scientifiques

Elena Thomova — Une nouvelle homélie appliquée de Jean de Rila	91
Evdokia Méteva — Le caractère bulgare de l'ancien monument russe „Slovo o polku Igoreve“	94
Nicolas Arétov — L'intérêt pour l'oeuvre de Marie Leprince de Beaumont en Bulgarie durant la Renaissance	100

A travers la pensée esthétique mondiale

Bela Balaš — A travers le cinéma. Apparition et essence d'un nouvel art	114
---	-----

A travers la presse étrangère

Lu dans les revues littéraires de l'Allemagne Démocratique, des Pays-Bas et d'Italie	128
--	-----

Revue

Emilia N. Stamatova — „Histoire de la littérature tchèque“. P. I, par Ivan Pavlov et Velitchko Todorov	131
Zaprian Kozludjov — „Herméneutique philologique“, par G. I. Boghin	132

II. „ЛИТЕРАТУРНА МИСЪЛ“ ПРИЕМА ЗА ПУБЛИКУВАНЕ СТАТИИ С ОБЕМ
ДО 40 СТАНДАРТНИ МАШИНОПИСНИ СТРАНИЦИ. РЪКОПИСИ, НАДВИШАВАЩИ
ГОЗИ РАЗМЕР, НЕ СЕ РАЗГЛЕЖДАТ ОТ РЕДКОЛЕГИЯТА
РЪКОПИСИ СЕ ПРИЕМАТ В ДВА МАШИНОПИСНИ ЕКЗЕМПЛЯРА
ИЛИ ОРИГИНАЛ И КСЕРОКОПИЕ)

Адрес на редакцията: сп. „Литературна мисъл“, ул. „Чапаяв“ 52
бл. 17, 1113 София тел. 73-31 (вътр. 39 94)

© Институт за литература
при БАН
1986
с/о Jusuautor, Sofia

Технически редактор *К. Иванова*

Дадена за набор на 26. V. 1986 г.

Печатни коли 8,50

Годишен абонамент 12 лв.

Печатница на Издателството на Българската академия на науките
1113 София, ул. „Акад. Г. Бончев“, бл. 6 Поръчка 320

Подписана за печат на 20. IX. 1986 г.

Издателски коли 11,02

Излязла от печат на 26. IX. 1986 г.

Тираж 1630

Коректор *К. Тошева*

Формат 70/100/16

Изд. индекс 107 79

Отделна книжка 1,30 лв.